

Žijte ve své zahradě
ONLINE KURZ

Kouzlo cibulovin v zahradě

Ferdinand Leffler, Tomáš Turek
a David Šeřl

Cibuloviny jsou stálíce tuzemských zahrad. Představují barevný jarní aspekt v době, kdy na zahradě nekvete nic jiného. Když se těšíte na sezónu a nemůžete se dočkat, vyraší a udělají vám radost. To je důvod, proč je architekti tolik milují a v zahradách od ateliéru Flera je najdete vždycky. Přednost přitom dávají především dlouhověkým druhům. Hodně působivé umí být okrasné česneky. Za zmínku určitě stojí severoamerické ladoníky. A nesmíme zapomenout na drobné sasanky, ladoňky, puškinie, krokusy nebo modřence, které doplňují spodní patro výsadeb.

„Cibuloviny nejsou zdaleka jen červené tulipány a žluté narcisy. Se současnou nabídkou odstínů máme možnost ladit svou zahradu prakticky do všech barevných tónů,”

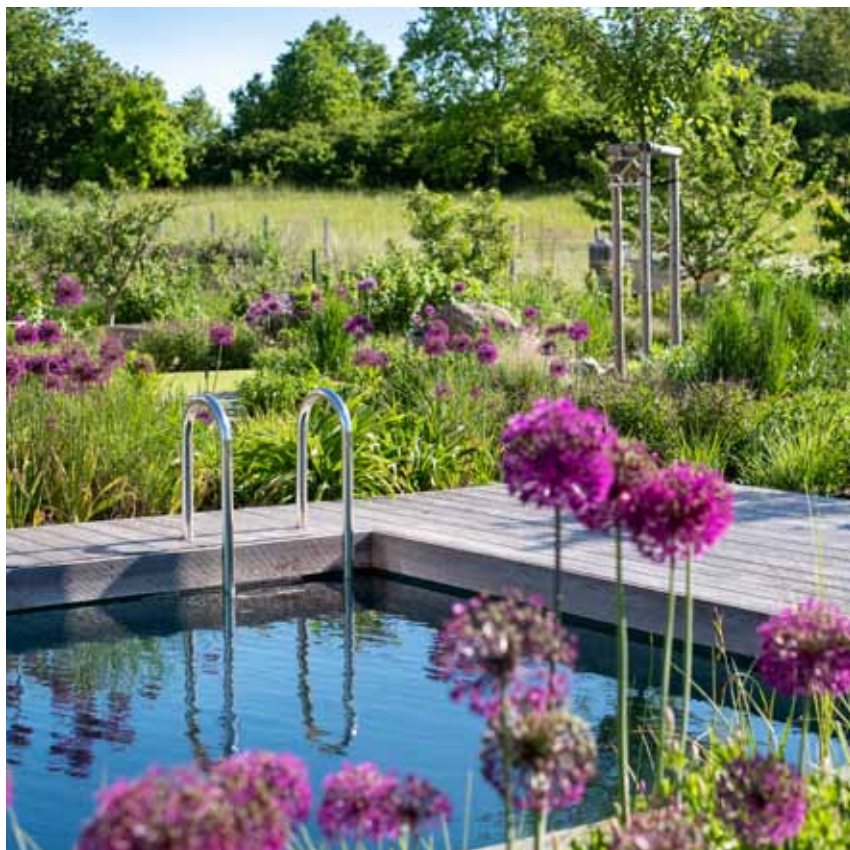
říká Ferdinand Leffler.

Většina cibulovin je dnes vyšlechtěná na efekt. Čím víc barev a atraktivních odstínů, tím větší zásah člověka lze očekávat. To samé platí u neobvyklých struktur okvětních lístků jako v případě střapatých a pivoňkovitých tulipánů. Atraktivní vzhled je bohužel vykoupený kratší životností a odolností rostlin. Není to tak, že by více šlechtěné druhy na záhonech nepřežily a netvořily trsy jako přírodnější dlouhověké druhy. Jen musíme pečlivěji vybírat druhy pro podmínky, které máme.

Pohled na květy cibulovin si můžeme
užívat i v létě

Letních cibulovin je znatelně méně, zato jsou opravdu
působivé. Patří mezi ně třeba lilie a montbrécie.
Ty můžeme nechat na jednom stanovišti po celý rok.
Naopak tolik oblíbené jiřiny nebo mečíky spíš pěstujeme
v nádobách, ať je můžeme schovat před mrazy.

Jak si ale z pestré nabídky kultivarů vybrat a jak zajistit, že nám v zahradě pokvetou každý rok? Nejen na tyto otázky tu dnes najdete spolehlivou a praxí ověřenou odpověď. E-book je koneckonců společným dílem architektů ateliéru Flera, Davida Šefla ze Zasad'-to.cz a externího odborníka na rostliny Tomáše Turka.

Odkud cibuloviny jsou?

Právě původ nám často napoví, jaké podmínky rostlinám nejvíc svědčí. Třeba tulipány pochází z oblasti na hranicích Číny, Tádžikistánu a Afghánistánu. Hyacinty jsou původně doma v Turecku, Libanonu a Sýrii a divoce rostoucí narcisy ještě pořád najdeme ve Španělsku a Portugalsku. Některé druhy modřenců, kosatců a sněženek jsou sice místní, popularitou je ale předhony druhy pocházející z Kavkazu. Dokonce i mezi mečíky, oblíbenými cibulovinami našich babiček, dnes převládají druhy, které přivandrovaly z Afriky.

A proč na tom záleží? I přes značné geografické vzdálenosti mají tyto lokality něco společného – stepní charakter a krátké vegetační období. Cibuloviny se přizpůsobily podmínkám, kde po velkou část roku málo prší a umí být pěkná zima, tím, že si energii začaly skladovat v podzemních cibulích.

Půda, ve které se cibulovinám daří

Cibuloviny si obecně spojujeme s lehkou písčitou a dobře propustnou půdou. Pokud takovou půdu na zahradě nemáte, není potřeba zoufat. Na trhu najdete cibuloviny, které si poradí i v těžkých jílovitých půdách. V takové půdě stačí cibulím mnohem menší hloubka než v klasické nebo písčité půdě. Cibule mají navíc úžasnou schopnost „najít“ si správnou hloubku samy a umí se narovnat, pokud je položíme na bok. Zkrátka si poradí, i když třeba tak úplně nedodržíme výsadbová doporučení od pěstitele.

Na slunná stanoviště se nemusíme bát vysadit prakticky jakýkoliv druh cibulovin.

Pro extrémně suchá místa, jakým může být i střešní zahrada, se hodí šafrány (*Crocus*), modřence (*Muscari*) nebo drobné česneky (*Allium sphaerocephalon*, *Allium azureum*).

Vlhká a stinná stanoviště s jílovitou půdou snesou ladoníky (*Camassia*), bledule letní (*Leucojum aestivum*) nebo česnek sicilský (*Nectaroscordum sicilum*).

Ve stínu, na severní straně domu nebo pod stromy budou prosperovat narcisy (*Narcissus*), sněženky (*Galanthus*), ladoňky (*Scilla*, *Chionodoxa*) nebo jediný kandidát mezi tulipány – tulipán lesní (*Tulipa sylvestris*).

Kdy cibuloviny vysazovat

V našich končinách vysazujeme jarní cibuloviny většinou na podzim, tj. od konce září do zámrazu. Klidně až do Vánoc, pokud nám to počasí dovolí a půda není zmrzlá. Není potřeba se o ně obávat. Cibulky zimu přečkají bezpečně schované v půdě. A nízké teploty jsou pro jejich klidovou fázi a kvetení nezbytné. Jakmile se oteplí nebo přijde první jarní déšť, začnou pak rašit.

Kde sehnat dlouhověké cibuloviny

Stačí se koukat kolem sebe. Možná si pamatujete, že babičky mívaly jen žluté a červené tulipány. Jde o stálíce, které jsou v našich podmínkách ověřené. „Například kultivary tulipánů ze skupiny Darwin, jako je Apeldoorn, Golden Oxford, Hakuun nebo Pink Impression. A pak vzrůstem střední a absolutně nenáročné tulipány Fosterovy nebo nízké kultivary ze skupiny Kaufmanniana,“ vyjmenovává Tomáš Turek.

Z narcisů pak doporučuje všechny hybridy Trumpet, jako je Dutch Master nebo Mount Hood a hybridy Tazzeta s kultivary Geranium, Golden Dawn nebo Cheerfulness. A pokud byste rádi něco vzhledově netradičního, sáhnout můžete po bílé Thalii, Pipitovi nebo jemné Haweře ze skupiny Triandrus. V nabídce Zasad'-to.cz je najdete všechny.

Co jsou přirychlené cibuloviny?

Na přirychlené tulipány, narcisy, hyacinty a krokusy narazíte na jaře v hobbymarketech. Pěstitelé za nás udělali část práce, aby se i opozdilci, kteří nestihli podzimní výsadbu, mohli těšit z jejich květů. Cenou za to bývá kratší životnost nebo menší odolnost. Rostliny koneckonců neměly celý podzim a zimu, aby si na podmínky zahrady zvykly a řádně zakořenily. I tak se ale mohou na záhonu uchytit, pokud je dáte na správné místo.

Proč cibuloviny nekvetou

Jednoduchá odpověď je, že nezvládly nasbírat dostatek energie ve vegetačním období. Cibuloviny kvetou na dluh. Po odkvětu musí energii znovu nasbírat a uložit do cibule, než se zatáhnou a uloží ke spánku. V téhle době navíc vytváří dceřiné cibule a množí se. Pokud cibuloviny necháváte celý rok v záhonu, neměl by s tím být problém, rostliny si poradí samy. Potíž bývá právě s těmi, které ze země vyndáváte.

Vysazování cibulovin do nádob

Po rozkvetlých barevných jarních truhlících a květináčích touží po dlouhé šedivé zimě snad každý zahradník a zahrádce. Dlouhodobého efektu docílíme výsadbou metodou sendviče. Tuto metodu máme rádi hlavně pro její jednoduchost. Rostliny s různou dobou květu vysadíte na jeden záťah do tří vrstev a tím si zajistíte, že v nádobě vždycky něco pokvete. Sendvič může vypadat tak, že do nejhlubší vrstvy zasadíme tulipány nebo narcisy, doprostřed ladoníky nebo modřence a do vrchní vrstvy trvalky. Možností je nechat vrchní vrstvu volnou a po zmrzlých ji vyplnit letničkami.

Důležité je zajistit dobrý odtok vody. Cibuloviny jsou na vlhkost citlivé a nejnižší vysazené cibule by mohly uhnívat. Vybírejte proto pěstební nádoby s dostatkem odtokových otvorů a třeba i nějaké přidělejte. Aby se substrát při zálivce neodplavoval, zakryjte je kousky keramiky z rozbitého květináče.

Metoda sendviče není jen pro truhlíky

Použít se dá i na venkovním záhonu. Dělají to tak třeba zahradníci v zámeckých zahradách nebo proslulém nizozemském květinovém parku Keukenhof.

Vyjímání a skladování cibulovin

Po odkvětu nechte rostlinu v pěstební nádobě a dopřejte jí čas jen tak růst. Přihnojte ji hnojivem na cibuloviny nebo na cibuli a česnek. Jakmile rostlina nastřádá potřebné zásoby, začnou její listy žloutnout. Obvykle se to děje v průběhu května. Neotrhávejte je, dokud neuschnou úplně a cibule se nezatáhne. Až pak cibule vyjměte a najděte pro ně tmavé chladné a především suché místo. Vlhkost je nutí k růstu. Pokud vám začnou rašit už na podzim, na jaře pak nejspíš nevykvetou.

Cibuloviny v trvalkových záhonech

Pokud pro stanoviště použijeme vhodný druh, může tam být navěky, neustále se rozrůstat a obnovovat bez našeho zásahu. V Průhonickém parku mají například kultivary narcisů, které takhle rostou na stejném místě už přes sto let.

V záhoně dělají cibuloviny parádu svými svěžími listy i po odkvětu. Ve chvíli, kdy začnou žloutnout už většinou naplno rostou okolní trvalky, které suché listy schovají. Sušinu odstraňujeme až na jaře, kdy trvalkový záhon posekáme. Do té doby se rozkládají a slouží jako hnojivo. Pokud máme trvalkové záhony s cibulovinami, musíme samozřejmě provést jarní údržbu předtím, než začnou rašit, abychom jim neublížili.

„Záhony s kontrastními a pestrými barvami rostlin budou působit divočeji, dynamičtěji. Pokud naopak vybereme barvy, kde je kontrast menší a vytvoříme spíše spektrum tón v tónu, výsadba pak bude působit klidněji,“ radí Ferdinand Leffler

Správná kombinace cibulovin v záhonu zajistí delší jarní kvetení

Nakombinujte si do záhonu kultivary tulipánů nebo narcisů s různou dobu kvetení a můžete si období jarních cibulovin prodloužit i na dva měsíce.

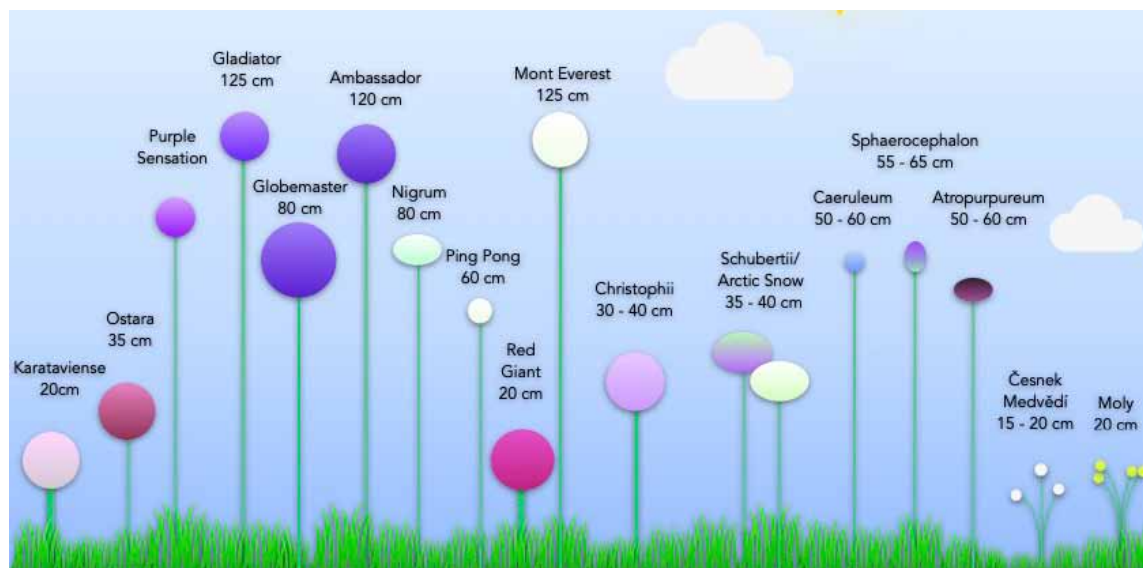

Znáte z Fleřích zahrad

Tyhle kultivary najdete v trvalkových záhonech
z online kurzu Žijte ve své zahradě, protože jsme si je
vyzkoušeli v zahradách našich klientů.

Okrasné česneky

Můžeme hovořit o zcela mrazuvzdorných a nenáročných elegánech vaší kvetoucí zahrady. Díky výšce květů různých druhů budou vždy vidět a zaujmou. Už od brzkého jara je budete pozorovat, jak raší – nejdřív listy, následně ze středu vyrůstá stvol se zárodkem květu, který ve své finální výšce pukne a rozvine se do koule plné drobných kvítků. Po odkvětu je necháme na stejném místě, rádi a snadno se rozrůstají. Po cca 3 až 5 letech je můžete na podzim rozsadit a v předjaří přihnojit.

ČESNEK KULATOHlavÝ
ALLIUM SPHAEROCEPHALON
Kvetení: červen – červenec
Hloubka výsadby: cca 10 cm
Výška rostliny: 40 – 60 cm

ČESNEK SCHUBERTŮV
ALLIUM SCHUBERTII
Kvetení: květen (červen)
Hloubka výsadby: cca 15 cm
Výška rostliny: cca 40 cm

OKRASNÝ ČESNEK CHRISTOPHII
ALLIUM CHRISTOPHII
Kvetení: květen – červen
Hloubka výsadby: 15 – 20 cm
Výška rostliny: 40 cm

OKRASNÝ ČESNEK AFLATUNSKÝ
ALLIUM AFLATUNENSE 'PURPLE SENSATION'
Kvetení: květen – červenec
Hloubka výsadby: 15 – 20 cm
Výška rostliny: 90 cm

Tulipány

Tulipány jsou osvědčená klasická okrasných cibulovin. Vysazujte je do chladné půdy od října do listopadu špičkou vzhůru. Můžete i později, než přijdou první mrazíky. Po odkvětu je vhodné zalomit semeník, listy se nechají zavadnout, to trvá cca 6–7 týdnů. Pro zaručené kvetení je vhodné cibulky poté ze země vyjmout a skladovat je ve stálé teplotě v suchu a temnu až do podzimu. Následně opět před prvními mrazíky vysazujeme. Milovníci tulipánů, a okrasných cibulovin obecně, mají v zahradě tolik cibulí, že tento postup někdy ani není možný. Pokud na nějakou cibuli tedy zapomenete, často vás překvapí další jaro svým květem spolu s ostatními a zjistíte, že vyndávat cibule ze změně mnohdy není nutné. Pro skvělý jarní zážitek doporučujeme zasadit tulipány, jejich směs nebo kombinace s dalšími cibulemi do velkých skupin nebo hustých trvalkových záhonů. Odměnění se vám neskutečnou podívanou.

TULIPÁN PINK IMPRESSION

Kvetení: duben

Hloubka výsadby: 12 cm

Výška rostliny: 60 cm

TULIPÁN PARISIAN PEARL

Kvetení: duben

Hloubka výsadby: 8 cm

Výška rostliny: 10 – 15 cm

TULIPÁN HAKUUN

Kvetení: duben

Hloubka výsadby: 12 cm

Výška rostliny: 55 cm

TULIPÁN SILVESTRIS

Kvetení: květen

Hloubka výsadby: 10 – 12 cm

Výška rostliny: 30 cm

TULIPÁN APELDOORN

Kvetení: duben

Hloubka výsadby: 12 cm

Výška rostliny: 55 cm

TULIPÁN BRIGHT GEM

Kvetení: březen–duben

Hloubka výsadby: 7 – 10 cm

Výška rostliny: 10 cm

Narcisy

Jedná se o zcela nenáročné a plně mrazuvzdorné cibuloviny. Můžete je vysadit do trvalkových záhonů, pod stromy nebo jen tak do trávy ve velkých skupinách. Vytvoří tak překrásný vesele kvetoucí ostrůvek plný květů, na který se budete s radostí chodit dívat každý den! Vysazujte je do chladné půdy od října do listopadu špičkou vzhůru. Můžete i později, než přijdou první mrazíky. Pokud bychom je vysadili do teplé půdy předčasně, mohly by předčasně vyklíčit nebo hůř – chytit plíseň. Narcisy je možné ponechat v půdě trvale, na jaře je vhodné přihnojení. Až se vytvoří větší trs, můžete je rozsadit a tím je rozšířit po své zahradě.

NARCIS DUTCH MASTER

Kvetení: květen

Hloubka výsadby: 12 cm

Výška rostliny: 50 cm

NARCIS MOUNT HOOD

Kvetení: duben

Hloubka výsadby: 15 – 17 cm

Výška rostliny: cca 40 cm

NARCIS CHEERFULNESS

Kvetení: květen

Hloubka výsadby: 15 – 17 cm

Výška rostliny: 45 cm

NARCIS GERANIUM

Kvetení: duben – květen

Hloubka výsadby: 15 – 17 cm

Výška rostliny: 40 cm

NARCIS THALIA

Kvetení: duben – květen

Hloubka výsadby: 10 – 15 cm

Výška rostliny: cca 30 cm

NARCIS HAWERA

Kvetení: březen – duben

Hloubka výsadby: 10 cm

Výška rostliny: cca 20 cm

NARCIS PIPIT

Kvetení: únor – březen

Hloubka výsadby: 10 cm

Výška rostliny: cca 15 cm

Krokusy a modřence

Krokusy se dokážou prodrat na světlo světa i skrze roztávající sněh. Jsou skutečně jedny z prvních květů, které po zimě spatříte. Stejně tak modřence. Když vykvetou, je jasné, že se zahrada probouzí k životu. Jsou to téměř nezničitelné mrazuvzdorné a nenáročné rostliny, které můžete zasadit do záhonů, trávníků, různých zákoutí apod., nejlépe ve větších skupinkách pro lepší efekt. Rok co rok je tam spolehlivě najdete ve větším počtu než rok předešlý. Sázejte je na podzim do prvních mrazíků, nevyžadují žádnou další péči.

KROKUS FLOWER RECORD

Kvetení: únor – březen

Hloubka výsadby: 10 cm

Výška rostliny: 12 cm

KROKUS JEANNE D'ARC

Kvetení: únor – březen

Hloubka výsadby: 10 cm

Výška rostliny: 10 – 12 cm

KROKUS PICKWICK

Kvetení: únor – březen

Hloubka výsadby: 10 cm

Výška rostliny: 10 – 12 cm

KROKUS GOLDEN YELLOW

Kvetení: únor–březen

Hloubka výsadby: 10 cm

Výška rostliny: 10 – 12 cm

MODŘENEC LATIFOLIUM

Kvetení: duben – květen

Hloubka výsadby: 8 – 10 cm

Výška rostliny: 15 cm

MODŘENEC ARMENIACUM

Kvetení: březen – květen

Hloubka výsadby: 8 – 10 cm

Výška rostliny: 15 cm

MODŘENEC SIBERIAN TIGER

Kvetení: březen – květen

Hloubka výsadby: 8 – 10 cm

Výška rostliny: 15 cm

Chřestovité

V této sekci cibulovin najdete ladoňky, ladoníky, sněženky a bledule. Zajímavé jsou svou výškou ladoníky, které mohou dosahovat přes jeden metr. Vykvétají hvězdnatými květy od bílé po temně fialovou. Hodí se do směsí s raně kvetoucím cibulemi. Dosáhnete tak efektu kvetení od února až do června.

SNĚŽENKA PODSNĚŽNÍK

Kvetení: březen – duben

Hloubka výsadby: 5 – 8 cm

Výška rostliny: 13 – 17 cm

BLEDULE JARNÍ

Kvetení: březen

Hloubka výsadby: 10 – 15 cm

Výška rostliny: 20 – 25 cm

BLEDULE LETNÍ

Kvetení: květen

Hloubka výsadby: 10 cm

Výška rostliny: 35 – 50 cm

LADONÍK – CAMASSIA CAERULEA

Kvetení: květen – červen

Hloubka výsadby: 12 – 15 cm

Výška rostliny: 70 – 80 cm

LADOŇKA ZÁŘÍCÍ

Kvetení: březen – duben

Hloubka výsadby: 4 – 7 cm

Výška rostliny: 7 – 12 cm

LADOŇKA DVOULISTÁ

Kvetení: březen – duben

Hloubka výsadby: 4 – 7 cm

Výška rostliny: 7 – 12 cm

Ostatní cibuloviny

Existuje celá řada zajímavých cibulovin. Talovín a sasanka vás po zimě přivítají mezi prvními spolu se sněženkami. Hodně oblíbené jsou hyacinty a puškinie. Tyto dlouhověké trvalky dokážou při dobrém počasí kvést celé dlouhé týdny a svou omamnou vůní zalijí celou zahradu. Navíc jsou v dostání v nepřeberném množství barevných odstínů.

TALOVÍN ZIMNÍ

Kvetení: únor – březen

Hloubka výsadby: 5 – 10 cm

Výška rostliny: 10 cm

SASANKA VÁBNÁ

Kvetení: březen – duben

Hloubka výsadby: 5 – 8 cm

Výška rostliny: 10 cm

PUŠKINIE

Kvetení: březen – duben

Hloubka výsadby: 5 – 10 cm

Výška rostliny: cca 20 cm

HYACINT PURPLE SENSATION

Kvetení: duben

Hloubka výsadby: 12 – 15 cm

Výška rostliny: 25 cm

HYACINTOVEC ŠPANĚLSKÝ

Kvetení: duben–květen

Hloubka výsadby: 5 – 10 cm

Výška rostliny: 30 cm

SNĚDEK NICÍ

Kvetení: duben – květen

Hloubka výsadby: 15 – 17 cm

Výška rostliny: 25 cm

HYACINT CARNEGIE

Kvetení: duben

Hloubka výsadby: 12 – 15 cm

Výška rostliny: 25 cm

Ferdinand Leffler, Tomáš Turek a David Šeřl

Kouzlo cibulovin v zahradě

Fotografie: archiv ateliéru Flera, Zasad-to.cz,
Bielikova.com, unsplash.com

Publikace vychází z dříve publikovaných článků
a online kurzu Žijte ve své zahradě.

© FLERA s.r.o., 2023